

Sprawozdanie z działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce

za okres od 01.01.2024 - 31.12.2024

Podstawa prawna działalności Komisji

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) w Kobyłce działa na podstawie Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) oraz Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Kobyłka na lata 2022-2025, przyjęty uchwałą nr XLVII/413/2022 Rady Miasta Kobyłka z dnia 28 marca 2022 r..

Aktualny skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce został zmieniony Zarządzeniem nr 159/2024 Burmistrza Miasta Kobyłka z dnia 18 września 2024 r. zmieniającym Zarządzenie nr 330/20219 Burmistrza Miasta Kobyłka z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie powołania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce. Skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce:

- Żaneta Rechnio – przewodnicząca komisji;
- Marta Głębińska – sekretarz komisji;
- Marta Olechowska – członek komisji;
- Hanna Buczyńska-Ciak - członek komisji;
- Agnieszka Polkowska – członek komisji;
- Grzegorz Konopka – członek komisji.

Podstawowym zadaniem i celem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce jest podejmowanie działań zmierzających do **ograniczenia spożycia napojów alkoholowych**, zmiany struktury ich spożywania oraz **zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych**. Ponadto, Komisja podejmuje **działania interwencyjne**, które mają na celu **zwiększenie zdolności mieszkańców do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi** poprzez oferowanie wsparcia i działań profilaktycznych.

Profilaktyka i wsparcie społeczne

Komisja koncentruje się nie tylko na interwencji w przypadkach uzależnień, ale także na działaniach profilaktycznych i edukacyjnych. Wspiera zarówno osoby uzależnione, jak i członków ich rodzin, kształtując zdrowy styl życia i promując świadome, odpowiedzialne podejście do alkoholu.

Realizacja ustawowych zadań gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje następujące działania:

✓ Postępowania o przymusowe leczenie odwykowe

- Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia przez sąd o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu **obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.**
- Analiza zgłoszeń dotyczących osób nadużywających alkoholu, prowadzenie rozmów interwencyjnych, **motywowanie do dobrowolnego podjęcia leczenia.**
- W przypadkach, gdy osoba uzależniona nie zgadza się na leczenie, kierowanie jej na badania przez biegłych psychiatrów i psychologów celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia.
- Sporządzanie i kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Wołominie o wszczęcie postępowania w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego.

✓ Nadzór nad sprzedażą alkoholu w mieście

- Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych **pod kątem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miasta.**

✓ Wsparcie rodzin i ochrona przed przemocą domową

- Udzielanie **pomocy psychospołecznej** rodzinom, w których występują problemy alkoholowe.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

adres: 05-230 Kobyłka, ul. Wołomińska 1 tel: (22) 760 70 38 fax: (22) 760 70 55
e-mail: mkrpa@kobyłka.pl strona: www.kobyłka.pl - nieodpłatna pomoc

- Zapewnienie wsparcia dla ofiar przemocy domowej wynikającej z problemu alkoholowego, w ścisłej współpracy z **Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy** oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
- Współpraca z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz specjalistycznymi placówkami.

✓ Interwencje w przypadkach zgłoszeń dotyczących nadużywania alkoholu

- Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących osób nadużywających alkoholu, które są kierowane przez **policję, prokuraturę, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe oraz osoby prywatne.**
- Wysyłanie wezwań na rozmowy interwencyjne do osób zgłoszonych do Komisji.
- Przeprowadzanie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, podpisywanie kontraktów zobowiązujących do rozpoczęcia terapii.
- Monitorowanie efektów podjętej terapii i długofalowa praca nad zmianą sytuacji życiowej osób dotkniętych problemem uzależnienia.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) w Kobyłce odbyła 32 posiedzenia które były poświęcone zarówno zagadnieniom związanym z realizacją zaplanowanych działań programowych, jak i bieżącym sprawom wymagającym interwencji oraz decyzji Komisji.

Posiedzenia odbywały się regularnie, co najmniej raz w miesiącu, co pozwalało na systematyczne monitorowanie realizacji celów określonych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podejmowanie szybkich działań w przypadku zgłoszeń o nadużywaniu alkoholu i jego konsekwencjach społecznych.

W trakcie spotkań analizowano zgłoszenia dotyczące osób uzależnionych, podejmowano decyzje o skierowaniu ich na badania biegłych oraz rozpatrywano wnioski o przymusowe leczenie odwykowe. Każda sprawa była indywidualnie omawiana, a w przypadkach wymagających dalszej interwencji tworzone odpowiednią dokumentację i kierowano sprawy do Sądu Rejonowego w Wołominie.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

adres: 05-230 Kobyłka, ul. Wołomińska 1

tel: (22) 760 70 38

fax: (22) 760 70 55

e-mail: mkrpa@kobyłka.pl

strona: www.kobyłka.pl - nieodpłatna pomoc

Zaopiniowano pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miasta 8 postanowień na sprzedaż napojów alkoholowych. Wszystkie wnioski uzyskały pozytywną opinię.

Na posiedzeniach komisji przeprowadzano rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego:

- Wystosowano 72 wezwania; w niektórych przypadkach wezwania wysyłane były dwu-trzykrotnie. Podstawą do wezwania na rozmowę do MKRPA były zgłoszenia z policji, prokuratury, OPS, zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy, osób prywatnych.
- W 9 przypadkach podpisano kontrakty zobowiązujące osoby dotknięte tym problemem do podjęcia konkretnych działań w zakresie podjęcia leczenia, 7 osób podjęło terapię i kontynuuje terapię.
- Wśród osób zgłoszonych na Komisję rozdysponowani materiały edukacyjne otrzymane z Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
- Do komisji zgłaszali się także członkowie rodzin; uzyskiwali poradę i wsparcie – objęto wsparciem 30 rodzin.

W przypadkach uzasadnionych wynikami postępowania Komisja kieruje wnioski do Sądu Rejonowego w Wołominie, w celu wydania orzeczenia o obowiązku podjęcia leczenia w zakładzie leczenia odwykowego. W 2024 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce wszczęła procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego u 4 osób. Sprawy te są aktualnie w toku, a ich przebieg jest na bieżąco monitorowany.

Każda zgłoszona sprawa wymaga indywidualnego rozpatrzenia, a proces zobowiązania do leczenia jest długotrwały i wieloetapowy. MKRPA ściśle współpracuje w tym zakresie z Prokuraturą, Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, aby zapewnić odpowiednie procedury i skuteczność podjętych działań.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

adres: 05-230 Kobyłka, ul. Wołomińska 1

tel: (22) 760 70 38

fax: (22) 760 70 55

e-mail: mkrpa@kobyłka.pl

strona: www.kobyłka.pl - nieodpłatna pomoc

Działania dotyczące osób zarejestrowanych przez Komisję są systematycznie monitorowane. Prowadzona jest szczegółowa dokumentacja indywidualna osób zgłoszonych do MKRPA, obejmująca m.in. zgłoszenia, protokoły rozmów motywujących oraz decyzje sądowe. Członkowie Komisji regularnie aktualizują dokumentację i śledzą postępy w leczeniu osób, które podjęły terapię.

Komisja aktywnie współpracuje z różnymi instytucjami i na bieżąco odpowiada na pisma kierowane przez Prokuraturę, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) oraz inne podmioty zajmujące się pomocą społeczną. Współpraca ta obejmuje zarówno udzielanie informacji na temat osób objętych procedurami Komisji, jak i występowanie z wnioskami o udostępnienie danych dotyczących problemów alkoholowych w rodzinach.

Członkowie Komisji na bieżąco przygotowują niezbędną dokumentację formalną, co jest kluczowe dla prawidłowego funkcjonowania MKRPA. Współpraca z innymi instytucjami pozwala na szybsze diagnozowanie sytuacji i podejmowanie odpowiednich działań interwencyjnych w rodzinach dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu.

MKRPA ściśle współpracuje również z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy, gdyż wiele spraw trafiających do Komisji dotyczy sytuacji, w których nadużywanie alkoholu jest bezpośrednią przyczyną przemocy domowej. Sprawy te są analizowane indywidualnie, a ich rozwiązanie wymaga skoordynowanej współpracy wielu instytucji.

Wszystkie powyższe działania mają na celu nie tylko przeciwdziałanie skutkom uzależnienia od alkoholu, ale również zapobieganie jego negatywnemu wpływowi na rodziny, dzieci oraz społeczność lokalną. Dzięki systematycznemu monitorowaniu przypadków oraz współpracy z kluczowymi instytucjami, Komisja skutecznie podejmuje działania na rzecz ograniczenia problemów alkoholowych w Kobyłce i zapewnienia realnego wsparcia osobom potrzebującym pomocy.

W 2024 roku, w ramach działań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce, przeprowadzono badanie kontrolowanego zakupu alkoholu wśród 10 wybranych punktów sprzedaży na terenie miasta. Celem audytu było sprawdzenie, czy sprzedawcy przestrzegają obowiązujących przepisów dotyczących zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim. Wyniki badania są pozytywne – we wszystkich 10 punktach sprzedawcy odmówili sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią, która nie posiadała dokumentu tożsamości potwierdzającego pełnoletniość. Szczegółowy raport z przeprowadzonego audytu stanowi załącznik do niniejszego sprawozdania.

Rekomendacje Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W oparciu o analizę działań podejmowanych przez MKRPA w 2024 roku oraz obserwację problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu, przemocą domową i uzależnieniami, Komisja przedstawia **trzy kluczowe rekomendacje** dla Miasta Kobyłka, mające na celu skuteczniejsze przeciwdziałanie tym zjawiskom oraz zwiększenie efektywności działań profilaktycznych i pomocowych.

1. Wprowadzenie w szkołach rekomendowanych programów profilaktycznych

MKRPA rekomenduje wdrażanie w kobyłkowskich placówkach oświatowych (szkoły podstawowe) programów profilaktycznych rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU) oraz inne instytucje zajmujące się profilaktyką uzależnień.

Brak systematycznej profilaktyki w szkołach przyczynia się do wzrostu liczby dzieci i młodzieży sięgających po alkohol, narkotyki, dopalacze czy e-papierosy, co prowadzi do zwiększenia liczby interwencji MKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Koszty zaniechania profilaktyki obejmują wzrost problemów wychowawczych, obniżenie wyników edukacyjnych, wzrost liczby przestępstw nieletnich oraz pogłębienie problemów zdrowotnych i psychicznych wśród młodzieży.

W związku z powyższym rekomendujemy Miastu podjęcie działań w celu wdrożenia jednolitych standardów profilaktyki w szkołach, uwzględniających rekomendowane programy oraz monitorowanie ich skuteczności.

2. Działania profilaktyczne w przedszkolach dla najmłodszych dzieci

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce rekomenduje wdrożenie działań profilaktycznych już na etapie edukacji przedszkolnej, jako kluczowego elementu wczesnej profilaktyki problemów społecznych i uzależnień.

Przedszkole jest pierwszym środowiskiem poza domem, w którym dzieci uczą się funkcjonowania w grupie, nawiązują relacje z rówieśnikami i dorosłymi oraz rozwijają kluczowe umiejętności społeczne i emocjonalne. Jest to również miejsce, gdzie wychowawcy i pedagodzy mogą dostrzec pierwsze niepokojące sygnały świadczące o trudnościach emocjonalnych dziecka, problemach rodzinnych czy zaniedbaniach wychowawczych.

Działania profilaktyczne w przedszkolu mają kluczowe znaczenie dla kształtowania zdrowych postaw u dzieci i zapobiegania negatywnym zjawiskom w przyszłości. Najmłodsze dzieci nie są bezpośrednio zagrożone problemami uzależnień, jednak to właśnie w tym okresie rozwijają się pierwsze wzorce zachowań, postawy wobec siebie i innych oraz zdolność do radzenia sobie z emocjami. Wczesne rozpoznanie trudności wychowawczych, braku umiejętności społecznych czy problemów emocjonalnych może znacząco wpłynąć na dalszy rozwój dziecka i zmniejszyć ryzyko sięgnięcia w przyszłości po substancje psychoaktywne (alkohol, narkotyki, dopalacze) jako sposób radzenia sobie z trudnościami.

3. Udział w kampanii społecznej „Narkotyki? To mnie nie kręci!”

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce rekomenduje włączenie się Miasta Kobyłka w kampanię społeczną „Narkotyki? To mnie nie kręci!”, która stanowi sprawdzony i rekomendowany przez samorządy program profilaktyczny skierowany do uczniów starszych klas szkoły podstawowej. Kampania, wzbogacona o ankiety diagnostyczne i ewaluacyjne, ma na celu skuteczne przeciwdziałanie inicjacji narkotykowej wśród dzieci i młodzieży oraz edukowanie w zakresie zagrożeń związanych z substancjami psychoaktywnymi. Eksperci ds. profilaktyki uzależnień oraz dane statystyczne jednoznacznie wskazują na coraz wcześniejszy wiek inicjacji narkotykowej oraz rosnącą dostępność środków psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży. Według raportów Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz badań ESPAD, co piąty nastolatek w Polsce ma kontakt z substancjami odurzającymi przed ukończeniem 15. roku życia. Dlatego profilaktyka musi być prowadzona jak najwcześniej, jeszcze na poziomie

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

adres: 05-230 Kobyłka, ul. Wołomińska 1 tel: (22) 760 70 38 fax: (22) 760 70 55
e-mail: mkrpa@kobyłka.pl strona: www.kobyłka.pl - nieodpłatna pomoc

szkoły podstawowej, zanim młodzież stanie przed realnym wyborem dotyczącym sięgania po środki odurzające. Program „Narkotyki? To mnie nie kręci!” jest kompleksowym narzędziem, które nie tylko przekazuje wiedzę, ale również buduje kompetencje społeczne młodzieży, wzmacnia ich poczucie wartości i umiejętność odmawiania, a także uczy podejmowania świadomych decyzji wolnych od presji rówieśniczej.

25/02/2025

PRZEWODNICZĄCA
M.K.R.P.A. w Kobyłce

Żaneta Reohnio

RAPORT Z ZAKUPU KONTROLOWANEGO W GMINIE KOBYLKA

Krajowy
Ośrodek
Kształcenia
Administracji

Ogólnopolska Grupa Szkoleniowa sp. z o.o.
(właściciel marki Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji)
ul. Rynek 28, 31-010 Kraków

MAJ 2024

PRZEWODNICZĄCA
M.K.R.P.A. w Kobylce

20-02-25

Zaneta Rechnio

za zgodność
z oryginałem

Spis treści

I. Akcja „Tajemniczy klient” dla sprzedawców napojów alkoholowych.....	
1.1. „Mystery Shopping” – organizacja i założenia	3
1.2. Profil tajemniczego klienta.....	3
1.3. Rezultaty badania.....	4
1.4. Charakterystyka procedury sprzedaży alkoholu w ramach prowokacji tajemniczego klienta.....	6
1.5. Analiza wyników badań w ramach „Zakupu kontrolowanego”	7
II. Propozycje działań profilaktycznych zaprojektowane na podstawie wniosków z badań mieszkańców i sprzedawców na terenie Gminy Kobyłka.....	14

PRZEWODNICZĄCA
M.K.R.P.A. w Kobyłce
25.02.25
Zaneta Reclinio

za zgodności
z oryginałem

I. Akcja „Tajemniczy klient” dla sprzedawców napojów alkoholowych

1.1. „Mystery Shopping” – organizacja i założenia

Akcja „Mystery Shopping”, zwana również „Tajemniczym Klientem” lub „Zakupem kontrolowanym”, odbyła się w dziesięciu (10) losowo wybranych punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Kobyłka. Audyty odbyły się w maju 2024 r. Akcja została opracowana tak, by stanowiła element diagnozy i profilaktyki społecznej nakierowanej na problematykę alkoholową w Gminie Kobyłka. Dzięki takim działaniom zidentyfikować można postawy handlowców zajmujących się sprzedażą alkoholu, jak również postawy społeczeństwa (osób, które są klientami danego punktu sprzedaży podczas wizyty tajemniczego klienta) względem spożywania alkoholu przez dzieci czy młodzież. Analiza wyników badań przeprowadzonych w trakcie audytu (opracowana na podstawie protokołów wypełnianych przez tajemniczego klienta), pozwala wskazać obszary do rozwoju (np. umiejętności asertywnej komunikacji z klientem, etc.), a w konsekwencji wprowadzić ewentualne środki naprawcze.

1.2. Profil tajemniczego klienta

Kupującym – tajemniczym klientem był pełnoletni chłopak w wieku osiemnastu lat.

Osoba ta – przed przeprowadzeniem prowokacji zakupu alkoholu – została przeszkolona w zakresie:

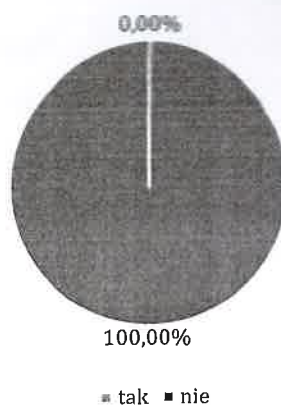
- procedury zakupu, sposobu zachowania się w sposób niebudzący podejrzeń personelu obsługującego, reakcji na pytania sprzedającego czy ewentualne komentarze/uwagi potencjalnych klientów danego punktu handlowego/usługowego,
- sposobu wypełniania protokołu po wizycie w punkcie.

1.3. Rezultaty badania

Analiza wyników ze zrealizowanego badania pozwala wysnuć pozytywne wnioski. Przeprowadzony audyt wykazał, iż we wszystkich sprawdzanych sklepach pracownicy wykazali się prawidłową postawą i w dziesięciu punktach sprzedaży odmówiono zakupu alkoholu osobie młodo wyglądającej, nieposiadającej dokument potwierdzający wiek (100,00%) (wykres 1).

PRZEWODNICZĄCA
M.K.R.P.A. w Kobyłce
20.02.25
Zaneta Rechnio
za zgodność
z oryginałem

Czy sprzedawca zdecydował się na sprzedaż alkoholu?

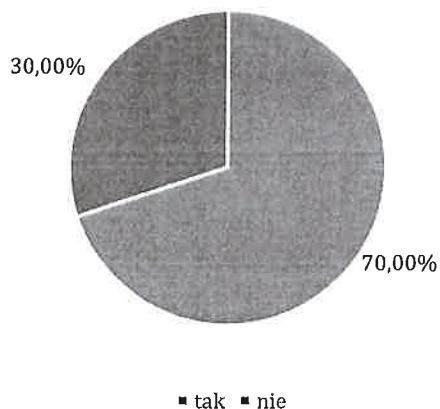

Wykres 1. Ilość punktów, w których sprzedawca podał alkohol ankieterowi

Pracownicy zachowali się w sposób prawidłowy i odmówili sprzedaży alkoholu osobie, która nie posiada dokumentu potwierdzającego wiek.

Nie we wszystkich punktach sprzedawca zadał pytanie o wiek ankietera (wykres 2). Tajemniczy klient siedem razy usłyszał pytanie o wiek (70,00%), natomiast w 3 miejscach takie pytanie nie zostało wystosowane (30,00%).

Czy klient został zapytany o wiek?

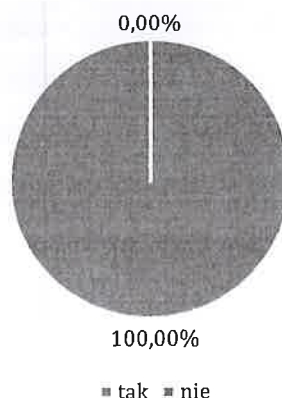

Wykres 2. Czy sprzedawca spytał się kupującego o wiek?

Pomimo, że w trzech punktach Kupujący nie usłyszał pytania o swój wiek, to w 100,00% miejsc (10 sklepów) wystosowane zostały prośby o potwierdzenie pełnoletności dokumentem tożsamości (wykres 3).

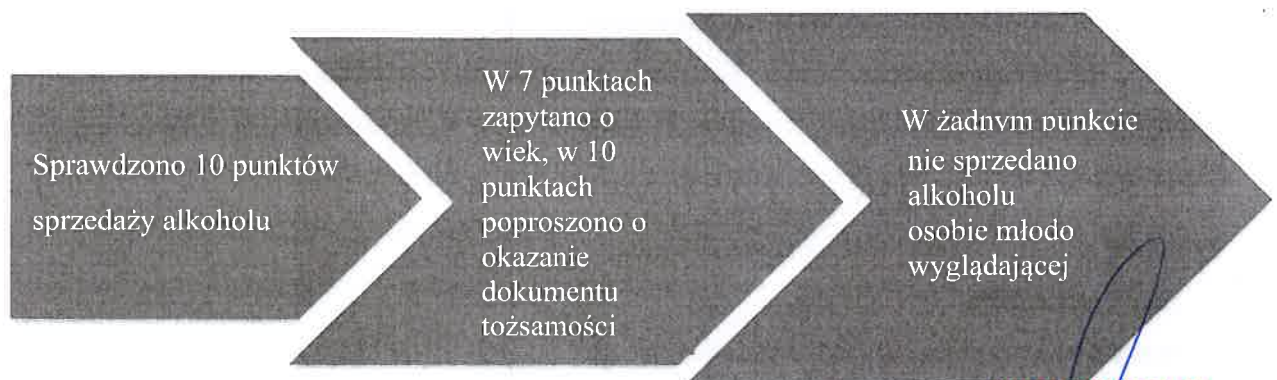
za zgodności
z oryginałem

Czy sprzedawca poprosił o okazanie dokumentu tożsamości?

Wykres 3. Czy sprzedawca poprosił ankietera o okazanie dokumentu potwierdzającego tożsamość

We wszystkich punktach (10 badanych miejsc) sprzedawcy zachowali się prawidłowo i nie sprzedali alkoholu młodo wyglądającej osobie bez okazania dokumentu tożsamości. Sytuacja ta pokazuje, że sprzedawcy znają prawidłowe wzorce postępowania (weryfikacja pełnoletności) i nie sprzedali alkoholu „na słowo”. Pytanie o wiek, które zadało 7 sprzedawców, jest pomocne dla pracowników punktu sprzedaży napoi alkoholowych, ale nie zwalnia ono z obowiązku weryfikacji dokumentu tożsamości. Warto jednak podczas szkoleń czy warsztatów dot. sprzedaży napojów alkoholowych zwracać uwagę, aby pytanie o wiek było jak najwcześniej zadawane przez sprzedawców, zwłaszcza w sytuacjach budzących wątpliwość co do wieku klienta. Warto rozważyć możliwość organizacji szkolenia (terenowego lub stacjonarnego), aby pracownicy i właściciele punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie ulegali presji społeczeństwa lub rutynie w kontekście sprzedaży alkoholu osobom młodo wyglądającym oraz nietrzeźwym, zwłaszcza w obliczu zbliżających się wakacji.

PRZEWODNICZĄCA
M.K.R.P.A. w Kobylce

25.02.25

Zaneta Rechnio

za zgodność
z oryginałem

1.4. Charakterystyka procedury sprzedaży alkoholu w ramach prowokacji tajemniczego klienta w Gminie Kobyłka

Akcja „Mystery Shopping” polegała na odwiedzeniu wskazanych punktów, przez tajemniczego klienta (osobę wyglądającą na niepełnoletnią) w celu dokonania zakupu wybranego rodzaju alkoholu. Analizie poddano przebieg prowokacji oraz towarzyszące jej wydarzenia, związane przede wszystkim z przestrzeganiem przez sprzedawców postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹.

Tajemniczy klient prosił o podanie alkoholu i uważnie obserwował reakcję sprzedawcy. W odpowiedzi na prośbę o potwierdzenie wieku na podstawie dokumentu, ankieter przekonywał o pełnoletności bądź w inny sposób próbował nakłonić osobę obsługującą do sprzedaży bez okazania dokumentu. Ankieter w zamierzeniu miał zakup alkoholu, jeśli sprzedawca nie zareagowałby prawidłowo.

Obserwowano także reakcję klientów bądź innych pracowników znajdujących się w punkcie sprzedaży podczas próby kupienia alkoholu przez osobę młodo wyglądającą.

Bezpośrednio po odwiedzeniu każdego punktu sporządzany był protokół, w którym odnotowano pozyskane w ramach niego informacje. Na podstawie protokołów został przygotowany niniejszy raport.

1.5. Analiza wyników badań w ramach „Zakupu kontrolowanego”

Niniejsze opracowanie ma na celu scharakteryzowanie prowadzonej polityki sprzedażowej oraz postawy względem niepełnoletnich klientów w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Kobyłka. Przeprowadzone w ramach badania analizy dotyczyły takich kwestii jak:

- rodzaj alkoholu o jaki prosił tajemniczy klient,
- proces sprzedaży,
- weryfikacja przez pracownika wieku kupującego,

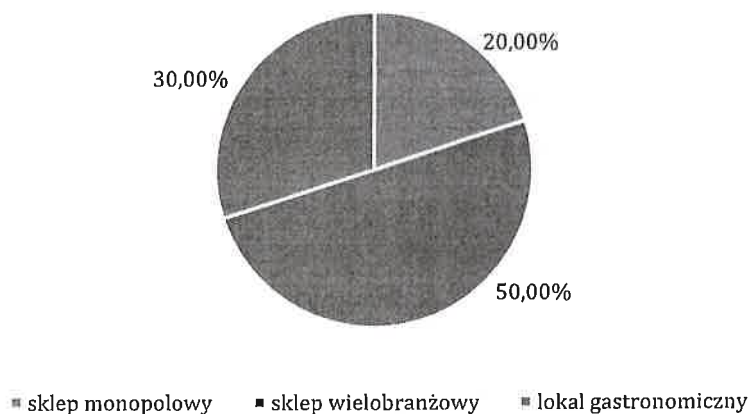
¹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 poz. 2151).

- prośba o potwierdzenie pełnoletności na podstawie dokumentu,
- zachowania personelu czy innych, obecnych przy prowokacji, klientów,
- innych zachowań lub przedmiotów sugerujących nieprawidłowe postępowanie podczas sprzedaży alkoholu (butelki pod sklepem, sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym itp.).

Poniżej przedstawiono szczegółowe wyniki przeprowadzonego audytu:

Na terenie Gminy Kobyłka zostało sprawdzonych dziesięć (10) punktów sprzedaży alkoholu. 50,00% sprawdzonych miejsc (5 sklepów) to punkty wielobranżowe – głównie sklepy spożywczo-przemysłowe (wykres 4). 30,00%, czyli trzy badane miejsca, stanowiły lokale gastronomiczne. Dwa odwiedzone punkty (20,00%) prowadziły działalność jako sklepy monopolowe.

Rodzaj prowadzonej działalności

Wykres 4. Rodzaj działalności obiektów, które były objęte akcją „Tajemniczego klienta”

Podczas weryfikacji pełnoletności osoby będącej tajemniczym klientem, 70,00% sprzedawców (7 punktów) wystosowało pytanie dotyczące wieku do osoby proszącej o podanie trunku (wykres 5). W 30,00% badanych miejsc (3 punkty) takie pytanie nie zostało zadane w stosunku do ankietera.

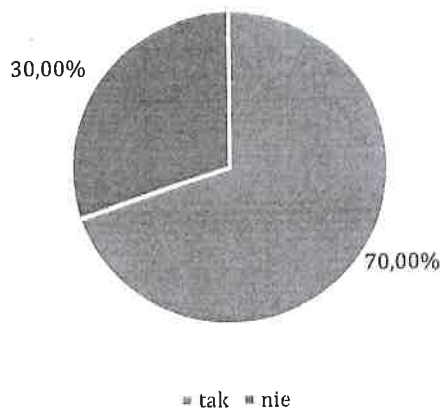
25.02.21

PRZEWODNICZĄCA
M.K.R.P.A. w Kobyłce

Zaneta Rechnio

za zgodność
z oryginałem

Czy klient został zapytany o wiek?

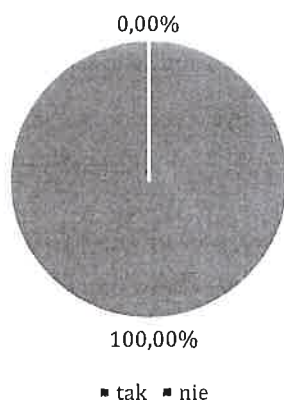

Wykres 5. Czy Sprzedawca zadał Kupującemu pytanie o wiek

Powyższe wyniki pokazują, że warto przypomnieć i uczulić sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych o wstępnej weryfikacji wieku młodo wyglądających osób wykazujących chęć kupna alkoholu, zadając pytanie o wiek klienta.

Niezwykle istotna w przypadku sprzedaży alkoholu jest poprawna weryfikacja pełnoletności młodo wyglądającego klienta poprzez poproszenie go o okazanie dokumentu tożsamości. Podczas audytu 100,00% sprzedawców (10 punktów) poprosiło tajemniczego klienta o potwierdzenie pełnoletności dokumentem tożsamości (wykres 6).

Czy sprzedawca poprosił o okazanie dokumentu tożsamości?

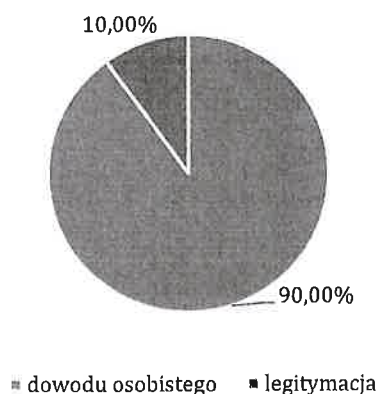

Wykres 6. Czy audytor został poproszony o okazanie dokumentu potwierdzającego wiek

8
25.02.21
PRZEWODNICZĄCA
M.K.R.P.A. w Kobylce
Zaneta Rechnio
za zgodność
z oryginałem

90,00% sprzedawców (9 punktów) poprosiło audytora o okazanie dowodu osobistego (wykres 7). W jednym miejscu (10,00%) pracownik punktu sprzedaży napoi alkoholowych poprosił o potwierdzenie tożsamości i wieku legitymacją szkolną.

O jaki dokument potwierdzający wiek i tożsamość został poproszony klient?

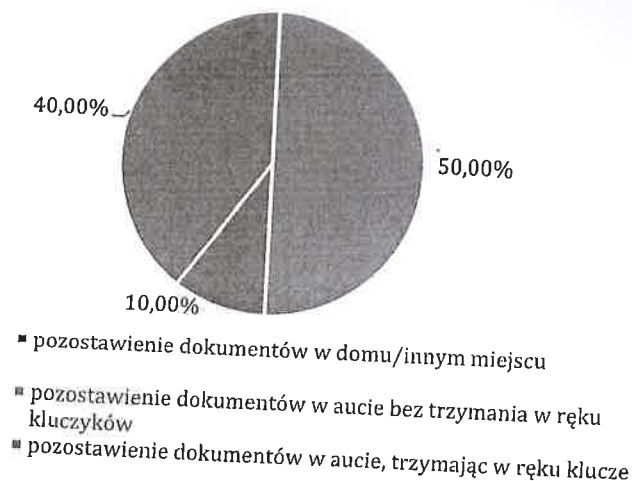

Wykres 7. Rodzaj dokumentu, służący do weryfikacji wieku Kupującego

Kolejny wykres (wykres 8) prezentuje sposoby nakłonienia 10 sprzedawców, którzy wymagali okazania dokumentu tożsamości, do sprzedaży alkoholu audytorowi. Z wykresu wynika, iż ankieter w pięciu przypadkach (50,00%) próbował nakłonić sprzedawcę do sprzedaży alkoholu, tłumacząc się pozostawieniem dokumentu tożsamości w domu lub w innym miejscu. W czterech miejscach (40,00%) tłumaczeniem było pozostawienie dokumentów w aucie bez trzymania w ręku kluczyków od samochodu. W 10,00% punktów (1 miejsce) kupujący także próbował tłumaczyć się pozostawieniem dokumentów w samochodzie, tym razem trzymając kluczyki w ręku.

za zgodność
oryginału

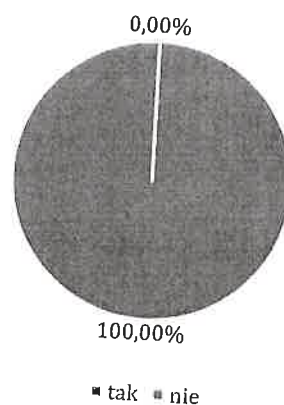
**W jaki sposób ankieter próbował przekonać
obsługę do sprzedaży?**

Wykres 8. W jaki sposób ankieter nakłaniał do sprzedaży alkoholu.

W kolejnym pytaniu możemy zauważyć, że we wszystkich dziesięciu punktach (100,00%) alkohol nie został sprzedany ze względu na brak okazania dokumentu potwierdzającego wiek ankietera (wykres 9). Świadczy to o tym, że badani sprzedawcy zachowali się prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami.

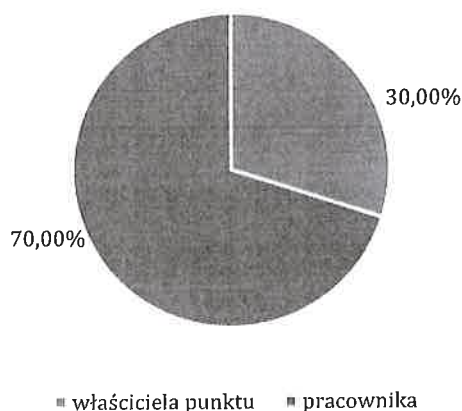
**Czy sprzedawca zdecydował się na sprzedanie
alkoholu?**

Wykres 9. Czy sprzedawca zdecydował się na sprzedaż alkoholu?

Kolejny wykres obrazuje przez kogo obsługiwany był tajemniczy klient (wykres 10). W większości, czyli w 70,00% przypadków (7 punktów), ankieter poprzez obserwację ustalił, że osobą obsługującą był zwykły pracownik sklepu, natomiast w trzech punktach (30,00% badanych miejsc) był to właściciel sklepu. Należy jednak pamiętać, że podane wyniki są jedynie subiektywną oceną tajemniczego klienta.

Kto obsługiwał ankietera?

Wykres 10. Osoba obsługująca ankietera

Ze względu na prawidłową postawę sprzedawców i brak możliwości zakupu alkoholu przez ankietera, pytanie o charakterystykę sprzedawcy, który podał alkohol, zostało ocenione jako nie dotyczące ankiety – nie doszło do realizacji zakupu (wykres 11). Cechy oceniane przez klienta miały za zadanie określić płeć sprzedającego oraz szacunkowy przedział wiekowy.

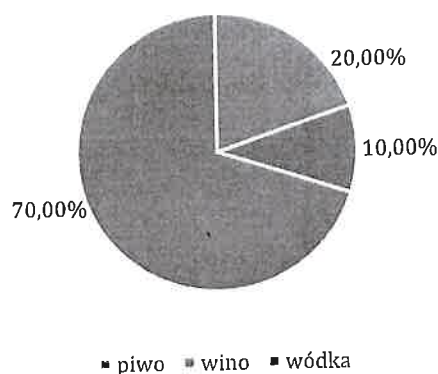
Charakterystyka osoby sprzedającej alkohol

Wykres 11. Charakterystyka osoby sprzedającej alkohol

Kolejne pytanie odnosi się do rodzaju alkoholu, o jaki prosił audytor (wykres 12). W 7 przypadkach (70,00%) sprzedawca zaproponował wódkę. W dwóch miejscach (20,00%) sprzedawca zaproponował wino. W jednym przypadku (10,00%) próba zakupu dotyczyła piwa.

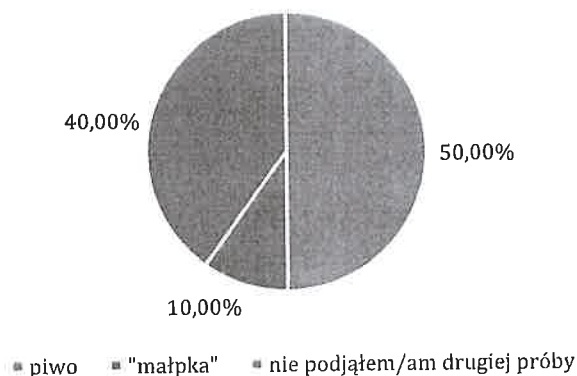
Rodzaj pierwszego alkoholu, o jaki poprosił ankieter

Wykres 12. Rodzaj alkoholu, o jaki prosił audytor

Tajemniczy klient po pierwszej próbie zakupu alkoholu zdecydował się na podjęcie ponownej próby nabycia napoju alkoholowego w 60,00% przypadków (6 sytuacji) (wykres 13). W pięciu punktach (czyli 50,00% wszystkich badanych lokali) ankieter próbował zakupić piwo. W jednym przypadku (10,00%) ponowny zakup dotyczył tzw. „małpki”, czyli wysokoprocentowego alkoholu w butelce o małej pojemności. Ze względu na zdecydowaną postawę osoby obsługującej audytora w 4 miejscach (40,00%) kolejna próba zakupu alkoholu nie została podjęta.

Rodzaj alkoholu, o jaki poprosił ankieter podczas drugiej próby zakupu

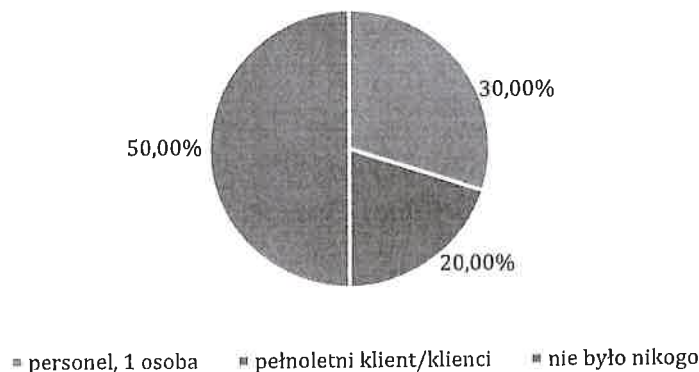

Wykres 13. Druga próba kupienia alkoholu przez audytora

12
PRZEWODNICZĄCA
M.K.R.P.A. w Kobyłce
25.02.25
Zaneta Rochnio
za zgodność
oryginał

Podczas prowokacji zakupu alkoholu w 2 przypadkach w sklepie byli inni klienci (20,00%), określani przez audytora jako pełnoletni (wykres 14). W 3 lokalach (30,00% sklepów) ankieter zauważył jednego pracownika punktu sprzedaży alkoholu. Audytor w połowie badanych lokali (5 punktów, 50,00%) podczas audytu był sam w punkcie.

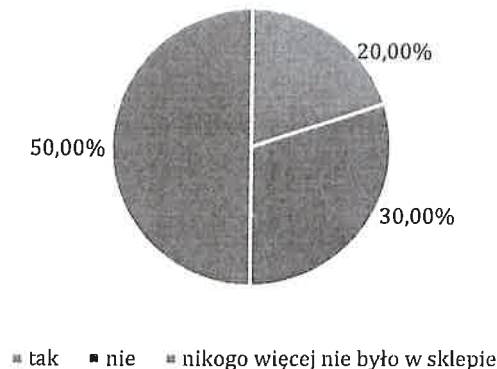
Osoby przebywające w sklepie podczas prowokacji

Wykres 14. Osoby przyglądające się dokonywaniu zakupów przez audytora

Wykres 15 przedstawia dane dotyczące reakcji osób będących przy zakupie alkoholu przez stosunkowo młodą osobę. W 30,00% przypadków (3 sytuacje) ankieter swobodnie próbował zakupić alkohol, ponieważ nikt nie zwrócił uwagi, że młodo wyglądająca osoba próbuje kupić alkohol – taka postawa innych klientów może wynikać ze względu na prawidłową reakcję sprzedawcy lub obojętny stosunek. Podczas dwóch prób zakupu (20,00%) obserwatorzy tej sytuacji zareagowały na prowokację. Jest to prawidłowa i godna pochwały postawa pozostałych klientów. W pięciu sklepach, czyli 50,00% przypadków, prowokator znajdował się w sklepie sam.

Czy ktoś zareagował na próbę zakupu alkoholu?

Wykres 15. Czy osoby znajdujące się w sklepie zareagowały na zakup alkoholu

Na koniec tajemniczy klient w protokole z zakupu kontrolowanego miał możliwość wypełnienia w pytaniu otwartym uwag i istotnych informacji. Zwracał on uwagę na otoczenie punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Otoczenie wokół sprawdzanych punktów oraz zachowania innych klientów nie wzbudziły niepokojów ankietera, co świadczy o zachowaniu odpowiednich standardów przez badane punktyw momencie trwania badania.

II. Propozycja działań profilaktycznych zaprojektowane na podstawie wniosków z badań mieszkańców i sprzedawców na terenie Gminy Kobyłka

Bazując na przeanalizowanym materiale badawczym i wysuniętych wnioskach końcowych, wskazuje się konkretne propozycje rozwiązań, które to mają na celu – w sensie globalnym – dbanie o jakość zdrowia i życia mieszkańców Gminy Kobyłka.

Konieczne należy wskazać, iż za prowadzenie polityki działań profilaktycznych odpowiedzialne są różne osoby i organizacje, dlatego też zalecane jest kompleksowe podejście do przeciwdziałania i zapobiegania omawianym zagrożeniom, takim jak np. alkoholizm czy uzależnienie od innych środków psychoaktywnych (np. nikotyny itp.).

Pomimo pozytywnych wyników audytu, nie należy zaprzestawać z podejmowaniem działań na rzecz

14
PRZEWODNICZĄCA
M.K.R.P.A. w Kobyłce

25.02.2025
Żaneta Rechnio

za zgodność
oryginał

uświadamiania ludzi **nie** tylko w grupach czy indywidualnych sytuacjach zagrożeni społecznych. W świetle powyższego rekomendujemy także aktywność dla grup takich jak: sprzedawcy alkoholu i tytoniu. Dodatkowymi grupami objętymi profilaktyką mogą być rodzice, opiekunowie, pedagodzy, nauczyciele, uczniowie **czy** społeczność lokalna. Środkami do realizacji tych przedsięwzięć **mogą** być szkolenia, warsztaty, plakaty i ulotki informujące o zagrożeniach związanych z spożywaniem alkoholu.

W celu monitorowania sytuacji w Gminie Kobylka, sugerowana jest seria rozwiązań:

1. Coroczne szkolenia terenowe dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Kobylka.

Pomimo, że wszyscy pracownicy punktów sprzedaży alkoholu zareagowali prawidłowo, to jednak warto corocznie przypominać o zakazie sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i prawidłowej weryfikacji osób młodo wyglądających. Jest to szczególnie istotne zachowanie, zwłaszcza w perspektywie trwających wakacji, gdy młodzież szkolna ma więcej czasu wolnego. Proponowaną formą zajęć są szkolenia terenowe, gdzie trener może indywidualnie omówić zagadnienia na stanowisku pracy. Stwarza się wtedy także sposobność do rozmowy o problemach i trudnościach związanych z tematyką sprzedaży alkoholu osobą nieletnim/nietrzeźwym oraz weryfikacja punktu sprzedaży np. pod kątem niezbędnych oznaczeń wymaganych w sklepach (np. plakaty informujące o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim).

2. Coroczne powtarzanie akcji „Tajemniczy klient”.

Propozycja ta ma na celu zbadanie, czy w każdym badanym punkcie osoba młodo wyglądająca proszona będzie o weryfikację wieku i tożsamości. Zwiększy się także poziom odpowiedzialności sprzedawców i właścicieli oraz świadomości dotyczącej konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia. Zaleca się powtarzanie tej akcji, z nastawieniem na monitorowanie sytuacji na terenie Gminy Kobylka. Pogłębiony wywiad wraz z audytem jest w stanie wykazać niewłaściwe zachowania nie tylko pracowników punktu sprzedaży napojów alkoholowych, ale też klientów znajdujących się w badanym punkcie, co umożliwi podjęcie działań, jeśli tylko takie zachowania się pojawiają.

3. Szkolenia dla Komisji Alkoholowej z zakresu wydawania zezwoleń i kontroli punktów po nowelizacji w 2023 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

15

PRZEWODNICZĄCA
M.K.R.P.A. w Kobylce

Zaneta Rechnio

25.02.2025

za zgodności
z organem

Edukacja w zakresie interpretacji przepisów prawnych regulujących obrót napojami alkoholowymi jest ważnym działaniem, zwłaszcza w kontekście właściwego zrozumienia i stosowania obowiązujących aktów prawnych.

4. Szkolenie dla nauczycieli, rodziców, opiekunów z zakresu uzależnień.

5. Seria plakatów i ulotek informujących o szkodliwości alkoholu i zagrożeniach z nim związanych.

Lokalna społeczność powinna reagować na próbę zakupu alkoholu przez osobę młodo wyglądającą i wyrazić swój sprzeciw przeciwko chęci sprzedaży napoju alkoholowemu przez sprzedawcę. Plakaty i ulotki umieszczone w miejscach publicznych zwiększą świadomość ludzi na problem alkoholizmu w ich otoczeniu.

Zespół badawczy i osoby opracowujące powyższy raport mają nadzieję, że zaprezentowane wnioski będą stanowić przydatną wskazówkę w podejmowaniu działań profilaktycznych na terenie Państwa gminy.

*Za zgodność
z oryginałem*
PRZEWODNICZĄCA
M.K.K. i A. w ikobyte
25.02.20
Zaneta Rechnio